

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

CANLI HAYVANLAR VE HAYVANSAL ÜRÜNLERDE BELİRLİ MADDELER

İLE BUNLARIN KALINTILARININ İZLENMESİ İÇİN ALINACAK

ÖNLEMLERE DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; gıda güvenilirliğini sağlayarak tüketici sağlığının korunmasını temin etmek için, canlı hayvan ve hayvansal birincil ürünlerde belirli maddeler ve bunların kalıntılarının izlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, canlı hayvan ve hayvansal birincil ürünlerde belirli maddeler ve bunların kalıntılarının aranması, ilgili kurum, kuruluş ve kişilerin sorumlulukları ve bu Yönetmelik hükümlerine uyulmaması durumunda yapılacak işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 31 ve 32 nci maddelerine dayanılarak,

b) 96/23/EC sayılı Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler İle Bunların Kalıntılarının İzlenmesi İçin Alınacak Önlemlere Dair 23/5/1996 tarihli Konsey Direktifi ve 1997/747/EC sayılı Belirli Hayvansal Ürünlerde Numune Alma Seviyelerinin ve Sıklığının Belirlenmesine İlişkin 27/11/1997 tarihli Komisyon Kararına paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Beta agonist: Beta-adrenerjik reseptör uyarıcısını,

c) Hayvan: Sığır cinsi, koyun ve keçi türü, domuz, tek tırnaklı, arı, kanatlı, su kültürü hayvanları ile tavşan ve yaban ve çiftlik av hayvanlarını,

ç) Hayvan grubu: Aynı türde, aynı yaşta, aynı işletmede, aynı zamanda ve aynı şartlar altında yetiştirilen

hayvanların bir grubunu,

d) Hayvansal birincil ürün: Hayvanlardan doğrudan elde edilen et, süt, yumurta, bal gibi işlenmemiş ürünleri,

e) İzin verilmeyen uygulama: Kullanımına izin verilmeyen madde veya ürünlerin kullanımını veya izin verilen madde veya ürünlerin ilgili mevzuatın izin verdiği amaç ve koşullar dışında kullanımını,

f) Kalıntı: Hayvansal birincil ürünlere geçen ve halk sağlığına zararlı olabilecek farmakolojik tesire sahip maddelerin, onların metabolitlerinin veya diğer maddelerin kalıntısını,

g) Kullanımına izin verilmeyen madde veya ürünler: İlgili mevzuata göre hayvanlarda kullanımı yasaklanan maddeler veya ürünleri,

ğ) Plan: Kalıntı izleme planını,

h) Referans laboratuvar: Bu Yönetmelik kapsamındaki analiz metot ve standartlarının belirlenmesi, laboratuvarlara yerleştirilmesi, kontrol edilmesi ve gerek duyulduğunda yetkili laboratuvarlar tarafından yapılan analizlerin doğrulanmasından sorumlu olmak üzere Bakanlık tarafından görevlendirilen laboratuvarları,

ı) Resmî numune: Ek-1'deki listede yer alan maddeler veya kalıntıları analiz etmek üzere yetkili makamca alınmış, üzerinde numunenin alındığı hayvanın türü, numunenin cinsi ve miktarı, toplama metodu, numunenin içeriği, hayvanın cinsiyeti ve hayvan veya hayvansal birincil ürünlerin orijinine ilişkin bilgilerin bulunduğu numuneyi,

i) Yetkili laboratuvar: Kalıntıların varlığını belirlemek için resmî bir numuneyi analiz etmek üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş laboratuvarı,

j) Yetkili makam: Bakanlığın, bu Yönetmelik hükümlerini uygulamakla görevlendireceği merkezi ve yerel kuruluşlarını,

k) Yetkili merkezi makam: Bakanlığın bu Yönetmeliği uygulamakla görevlendirdiği Genel Müdürlüğünü,

l) Yetkili yerel makam: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüklerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Belirli Maddeler ve Bunların Kalıntılarının Tespiti için Uygulanacak

Kalıntı İzleme Planı

Kalıntı izleme planı kapsamında izlenecek maddeler

MADDE 5 – (1) Canlı hayvanlar, bunların dışkıları ve vücut sıvıları, dokuları, hayvansal ürünler, hayvan yemleri ve içme sularında Ek-1'deki listede yer alan maddeler ve kalıntıların varlığını tespit etmek amacı ile hayvanlar ve hayvansal birincil ürünlerin üretim süreci bu bölümde yer alan hükümlere uygun olarak izlenir.

Yetkili merkezi makamın sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Yetkili merkezi makam;

a) Gerekli denetimlerin yürütülmesini sağlamak üzere 7 nci maddede belirtilen planların hazırlanmasından,

b) Kalıntıların izlenmesinden sorumlu Bakanlık kuruluşlarının faaliyetlerinin koordinasyonu ile bu

koordinasyonun, madde veya ürünlerin hayvanların yetiştirildiği çiftliklerdeki hileli kullanımını önlemek için çalışan tüm birimleri de kapsayacak genişlikte olmasının sağlanmasından,

c) Bu bölümde yer alan tedbirlerin yürütülmesinde kullanılan yöntemler ve elde edilen sonuçların değerlendirilmesi için gerekli verilerin toplanmasından,

ç) Yürütülen herhangi bir araştırmanın sonuçları da dahil olmak üzere, (c) bendinde belirtilen veriler ve sonuçlar ile 7 nci maddeye göre hazırlanan ve 10 uncu maddeye göre değişiklik yapılan yıllık planların her yıl en geç 31 Mart tarihine kadar tüm ilgili yerlere gönderilmesinden,

sorumludur.

(2) Yetkili merkezi makam, hayvan beslenmesinin izlenmesine ilişkin daha spesifik kurallar belirleyebilir.

Kalıntı izleme planının hazırlanması ve çerçevesi

MADDE 7 – (1) Yetkili merkezi makam, ulusal önlemleri ve önceki yıllardaki uygulamaların sonuçlarına göre güncelleştirilmiş planı en geç 31 Mart tarihine kadar hazırlar ve ilgili yerlere sunar.

(2) Bu plan;

a) Ek-2'ye uygun olarak, hayvan türlerine göre madde ve kalıntı gruplarının belirlenmesini sağlar.

b) Aşağıda belirtilen madde veya maddelerin kalıntılarının varlığının tespiti için önlemleri belirler:

1) Hayvanlarda, hayvanların içme sularında, yemlerinde ve hayvanların yetiştirildiği veya barındırıldığı veya tutulduğu bütün yerlerde, (a) bendinde belirtilen maddeleri,

2) Canlı hayvanlarda, onların dışkılarında ve vücut sıvılarında, hayvan dokularında, et, süt, yumurta ve bal gibi hayvansal birincil ürünlerde (a) bendinde belirtilen maddelerin kalıntılarını.

c) Ek-3 ve Ek-4'te belirtilen numune alma kurallarına ve seviyelerine uygun olur.

Kalıntı izleme planındaki örnekleme seviyesi ve sıklığı

MADDE 8 – (1) Plan, Ek-4'te yer alan örnekleme seviyeleri ve sıklıkları ile uyumlu olur. Bakanlık hayvansal gıdalardaki kalıntıların potansiyel toksisitesi veya hayvansal gıdalarda ortaya çıkan kalıntı ihtimali gibi benzeri nedenlerden dolayı Ek-1'de yer alan maddelerin kalıntılarının veya izin verilmeyen uygulamaların belirlenmesini azaltmamak koşuluyla planın genel etkinliğini arttırmak için gerektiğinde Ek-1, Ek-3 ve Ek-4'te değişiklik yapar.

Kalıntı izleme planında yer alacak hususlar

MADDE 9 – (1) Plan, ülke koşulları dikkate alınarak hazırlanır ve aşağıdaki hususları kapsar:

a) Ek-1'de listelenen maddelerin ve gerektiğinde benzer diğer maddelerin kullanımı, özellikle bu maddelerin yasaklanması, izin verilmesi, dağıtımı, piyasaya arzı ve piyasa denetimlerine dair kuralları içeren mevzuat.

b) Planların uygulanması ile ilgili kurum ve kuruluşların alt yapısı, özellikle yasal durumu, işlevi, büyüklüğü ve kapasitesi ile ilgili detaylar.

c) Numune işleme kapasitelerine ilişkin detayların da yer aldığı yetkilendirilmiş laboratuvarların listesi.

ç) Maksimum kalıntı limitlerinin belirlenmediği durumlarda, izin verilen bir ürün için belirlenecek tolerans

seviyesi.

d) Aranacak maddelerin listesi, analiz metotları, bulguların yorumlanması için standartlar ve Ek-1'de listelenen maddelerin varlığının tespiti halinde, alınacak numune sayısı, bu sayının verilme nedenleri.

e) Ek-4'te yer alan örnekleme seviyelerine ve sıklıklarına uygun olarak, önceki yıllarda kesilmiş ilgili türdeki hayvanların sayılarına göre alınacak resmî numune sayısı,

f) Resmî numunelerin alımını belirleyen kuralların detayları ve resmî numunelerin taşınması gereken hususlarla ilgili kurallar.

g) Kalıntı saptanan hayvan ve hayvansal ürünlerle ilgili yetkili makam tarafından belirlenen önlemlerin türü.

Kalıntı izleme planlarında değişiklik yapılması

MADDE 10 – (1) 7 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca hazırlanan planda 18 ve 19 uncu maddeleri çerçevesinde yürütülen ulusal tarama veya araştırma sonuçları neticesindeki durum değişiklikleri dikkate alınarak yetkili merkezi makam tarafından değişiklik yapılabilir.

(2) Yetkili merkezi makam her altı ayda bir, uygulama sonuçlarını ilgili kuruluşlara ve kamuya açıklar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İşletmecilerin Kendi Kontrolleri ve Sorumlulukları

İşletmecilerin sorumlulukları

MADDE 11 – (1) Hayvanlarını piyasaya arz eden herhangi bir çiftlik ve bu tür hayvanların ticareti ile uğraşan özel veya tüzel kişi, Bakanlık tarafından önceden kayıt altına alınır.

(2) Hayvansal birincil ürünlerin başlangıç işlemlerini yapan işletmelerin sahipleri veya işletmenin sorumlu kişileri kendi kontrollerini yürütmeyi içeren tüm önlemleri aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde alırlar:

a) Doğrudan veya bir aracı vasıtasıyla dağıtılan hayvanların üreticisi bu hayvanlarda kullanılan madde veya tıbbî ürünlerin, ilaç kalıntı arınma süresi ile ilgili hususlara uyulduğunu garanti eder.

b) İşletmeciler, işletmeye getirilen çiftlik hayvanı veya ürünlerle ilgili olarak, izin verilmiş olan maksimum limitleri aşan miktarda kalıntı seviyelerini veya yasaklanmış maddeler ya da ürünlere ilişkin herhangi bir belirti içermemesini sağlar.

3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen üreticiler veya kişiler ancak aşağıda belirtilen hususları sağlamak koşulu ile piyasaya arzda bulunabilirler:

a) Kullanımına izin verilmeyen madde ve ürünlerin hayvanlara tatbik edilmediği veya bu Yönetmelik kapsamında hayvanların izin verilmeyen uygulamaya tabi tutulmadığı.

b) İzin verilen ürünlerin veya maddelerin hayvanlara tatbiki durumunda bu madde ve ürünler için belirlenen ilaç kalıntı arınma sürelerinin gözlemlendiği.

c) Ürünlerin (a) ve (b) bentlerinde anılmış olan hayvanlardan elde edildiği.

(4) Üretici dışındaki bir gerçek veya tüzel kişi tarafından hayvanın ilk işleme tesisine getirildiği durumlarda üçüncü fıkrafta belirtilen zorunluluklardan hayvanı tesise sunan kişi sorumludur.

(5) Ürünlerin piyasada yer almasını düzenleyen yönetmeliklerde belirtilen kurallara ön şartsız uyularak bir, iki,

üç ve dördüncü fıkralarda belirtilen hususları uygulama amacı ile aşağıda belirtilen hususların yerine getirilmesi sağlanır.

a) Üretim zincirinde yer alan farklı safhalar için mevzuatında belirlenen kalite izleme prensiplerinin yerine getirilmesi.

b) Ticarî marka veya etiketler için spesifikasyonlara dahil edilecek otokontrol önlemleri ile güçlendirilmesi.

Çiftlikte tutulacak kayıtlar

MADDE 12 – (1) İzlenen çiftliklerin veteriner hekimlerinin görev tanımı ve sorumlulukları, bu Yönetmelikte belirtilmiş olan yetiştirme koşulları ve uygulama şekillerinin izlenmesi de dahil olacak biçimde genişletilir.

(2) Bu çerçevede, veteriner hekimler; çiftlikte reçete ile verilen veya uygulanan herhangi bir işlemin tarih ve özelliğini, muameleye tabi tutulan hayvanların kimliği ve ilaç kalıntı arınma süresinin uygunluğunu kaydeder.

(3) Yetiştirici varsa veteriner tıbbî ürünlerin kullanımı ile ilgili mevzuatta öngörölmüş olan kayıtları da kapsayan uygulama işleminin tarihini ve özelliğini kaydeder. Yetiştirici, beş yıllık süre ile ilaç kalıntı arınma süresinin gözlemlendiğini gösteren kayıtları ve ispat etmek için reçeteleri muhafaza eder.

(4) Bakanlığın veya mezbahanın resmî veteriner hekiminin talebi halinde yetiştirici ve veteriner hekim, bu Yönetmeliğe uygun olarak çiftlikle ilgili her türlü bilgiyi sağlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Resmî Kontrol Önlemleri

Yetkili makamca yapılacak kontrollerin kapsamı

MADDE 13 – (1) 7 nci maddede belirtilen izleme planlarının tatbiki ile bağlantılı olarak yürütölen kontroller veya diğör mevzuatta öngörölen kontrole ilgili yükümlölükler saklı kalmak kaydıyla, yetkili makam aşağıda belirtilen şekilde tesadüfi kontroller yapabilir:

a) Ek-1’de yer alan Grup A’daki maddelerin işlenmesi, depolanması, nakliyesi, dağıtımı, alış veya satışları ile ilgili tüm aşamalarda.

b) Hayvan yemlerinin üretim veya dağıtım zincirinde herhangi bir noktada.

c) Bu Yönetmeliğin kapsadığı hayvanların ve hayvansal ham maddelerin üretim zinciri boyunca.

(2) Birinci fıkra kapsamında yapılacak olan kontroller, kullanımına izin verilmeyen madde veya ürünlerin özellikle hayvanlarda besi veya izin verilmeyen uygulama amaçlı elde bulundurulması ve varlığının tespiti amacı ile yapılır.

(3) Birinci fıkrada belirtilmiş olan herhangi bir kontrolden pozitif bir sonuç çıkması ve sahtecilikten şüphelenildiği durumlarda 18, 19, 20 ve 21 inci maddeler ile Beşinci Bölümde öngörölen önlemler uygulanır.

(4) Mezbaha veya su kültürü hayvanlarının ve balıkçılık ürünlerinin ilk satışında öngörölen kontroller, menşee veya ayrılış çiftliğinin, 11 inci maddenin beşinci fıkrasının (a) bendinde belirtildiği gibi bir kalite izleme sistemine veya epidemiyolojik izleme ağına sahip olması dikkate alınarak azaltılabilir.

Kontroller esnasındaki yükümlölük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelikte öngörölmüş olan kontroller, önceden bildirim yapılmaksızın yetkili

makamlarca yürütülür.

(2) Mal sahibi, hayvanların elden çıkarılması ile yetkilendirilen kişi veya bunların temsilcisi, kesim öncesi denetim işlemlerini kolaylaştırmada ve özellikle resmî veteriner hekime veya yetki verilen görevliye, gerekli herhangi bir uygulama kararında yardım etmekle yükümlüdürler.

Yetkili makamca yapılacak kontroller

MADDE 15 – (1) Yetkili makam:

a) İzin verilmeyen uygulamadan şüphe edildiği durumda, mal sahibi veya hayvanlardan sorumlu olan şahıs veya çiftlikten sorumlu olan veteriner hekimenen tatbik edilen işlemin niteliğini belirleyici herhangi bir belgeyi temin etmesini talep eder.

b) Bu soruşturmanın izin verilmeyen uygulamayı doğrulaması, izin verilmeyen madde veya ürünlerin kullanılmış olması halleri ile onların kullanıldığına veya kullanılmakta olduğuna dair şüphe uyandıracak gerekçeler olması durumunda aşağıdaki uygulamaları yapar.

1) Bu tür kullanımların ve hayvan vücuduna veriliş verilişmediğinin tespiti açısından menşee veya ayrılış çiftliklerindeki hayvanlarda resmî örnekleme için de ihtiva edebilen mahallinde kontrolleri yapar.

2) İdarî olarak bu tür çiftlikler ile ilişkili işletmeleri de içerecek şekilde hayvanların yetiştirildiği, muhafaza edildiği veya beslendiği çiftliklerde veya hayvanların menşee veya ayrılış çiftliklerinde kullanımı yasak veya izin verilmeyen madde veya ürünlerin kullanımının ortaya çıkarılması için kontroller yapar. Bu amaç için, içme sularından ve yem maddelerinden resmî numuneler alır.

3) Menşee veya ayrılış çiftliklerinde hayvanların yem maddelerinde ve onların içme sularında veya su kültürü hayvanlarının yakalandıkları suda, mahallinde kontrolleri yapar.

4) 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde öngörölmüş olan kontrolleri yapar.

5) Kullanımına izin verilmeyen madde veya ürünlerin ya da muamele edilen hayvanların menşeesini belirlemek için gereken kontrolleri yapar.

c) Maksimum kalıntı limitlerinin belirlenmediği durumlarda, belirlenmiş olan tolerans seviyelerinin aşılması halinde söz konusu bulguya uygun görölen herhangi bir önlem veya araştırmayı yürütür.

Ulusal referans laboratuvarlarının belirlenmesi ve sorumlulukları

MADDE 16 – (1) Bakanlık her bir kalıntı veya kalıntı grubu için bir ulusal referans laboratuvarı belirler. Bir kalıntı veya kalıntı grubu için birden fazla ulusal referans laboratuvarına yetki verilmez. Belirlenmiş laboratuvarların listesi, ilgili birimlere yazılı olarak bildirilir.

(2) Ulusal referans laboratuvarlarının sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir:

a) Her bir kalıntı veya kalıntı grubu için analiz metotları ve standartlarının koordinasyonu suretiyle kalıntı analizinden sorumlu diğer ulusal laboratuvarların çalışmalarının koordinasyonunu sağlamak.

b) Kalıntı izleme planının organizasyonunda yetkili makama yardım etmek.

c) Belirlenen bir kalıntı veya kalıntı grubu için karşılaştırmalı testlerin periyodik olarak organizasyonunu yapmak.

ç) Ulusal laboratuvarların belirlenen limitleri takip etmesini sağlamak.

d) Elde edilen her türlü bilginin dağıtımını yapmak.

e) Ulusal ve uluslararası kuruluşlar veya laboratuvarlar tarafından organize edilen ileri eğitim kurslarına personelin katılımını önermek.

Yetkili laboratuvarlar

MADDE 17 – (1) Yetkili laboratuvarlarda yapılan analizlerde aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Yetkili laboratuvarlarda incelenmek üzere resmî numuneler, Ek-3 ve Ek-4'e uygun olarak alınır. Resmî numune almanın detaylı kuralları ve resmî numunelerin analizi için kullanılacak rutin ve referans analiz metotları, uluslararası kurallara uygun olarak belirlenir. Eti veya ürünleri insan tüketimine sunulacak bir türe yönelik kullanılacak veteriner tıbbî ürünün pazarda yer alması amacıyla her ruhsat verilmişinde, Bakanlık, kalıntıların tespiti için kalıntıların analizlerinde kullanılan metotları ulusal referans laboratuvarlarına ve ilgili tüm taraflara gönderir.

b) Ek-1'deki Grup A'da yer alan maddeler için, referans metot yerine rutin bir metodun uygulanmasını takiben kaydedilen tüm pozitif bulguların doğruluğu, (a) bendine uygun olarak, belirtilen referans metotlarını kullanan onaylanmış bir laboratuvar tarafından teyit edilir.

(2) Bütün maddeler için, analiz sonuçlarına itiraz durumunda bu sonuçların, söz konusu madde veya kalıntı için 16 ncı maddenin birinci fıkrasına göre belirlenen ulusal referans laboratuvarı tarafından doğrulama analizi yapılır.

(3) Resmî bir numunenin incelenmesi, izin verilmeyen uygulamayı ortaya çıkarırsa, bu Yönetmeliğin Beşinci Bölümünde belirtilenlere ilave olarak 18, 19, 20 ve 21 inci maddeler uygulanır.

(4) İnceleme neticesinde, izin verilen maddelerin kalıntılarının veya bulaşanların varlığının belirlenen düzeyleri aştığının tespiti durumlarında 20 ve 21 inci maddeler uygulanır.

(5) Söz konusu inceleme, ithal edilen ürünleri veya hayvanları kapsadığında yetkili makam 30 uncu maddede belirtilen önlemleri alır.

Pozitif numuneler

MADDE 18 – (1) 17 nci maddede açıklandığı şekilde pozitif sonuçlar elde edildiği durumda aşağıda belirtilen hükümler uygulanır.

a) Yetkili makam, gecikme olmaksızın hayvanı ve ayrılış veya menşeye çiftliği tanımlamak için gerekli olan tüm bilgileri ve incelemenin ve sonucunun tüm detaylarını temin eder. Türkiye'de yürütülen kontroller eğer bir veya daha fazla ülkede bir araştırma veya diğer bir önlem ihtiyacını ortaya çıkarıyor ise, Bakanlık ilgili tarafları bilgilendirir. Bir araştırmanın veya diğer önlemin gerekli görüldüğü durumda alınacak önlemler ilgili ülkelerle varılan mutabakat çerçevesinde yürütülür.

b) Yetkili makam kalıntıların varoluş nedenlerini belirlemek için, menşeye veya ayrılış çiftliğindeki bir araştırma ile izin verilmeyen uygulamanın tespiti durumunda; üretim, işleme, depolama, nakliye, idare, dağıtım veya satış aşamasında ilgili maddelerin veya ürünlerin kaynağını veya kaynaklarını bulmaya yönelik detaylı araştırmaları yürütür.

c) Numunelerin alındığı hayvanlar tanımlanır ve kontrol sonuçları elde edilinceye kadar, hayvanlar hiçbir durumda çiftlikten ayrılmaz.

İzin verilmeyen uygulamanın tespiti

MADDE 19 – (1) 15 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen araştırmalar neticesinde izin verilmeyen uygulamanın tespiti halinde yetkili makam, hayvanları resmî kontrol altına alır. Yetkili makam, ilgili tüm hayvanların resmî bir işaret ve kimlik taşıması ve ilk basamak olarak resmî örneklerin uluslararası kabul gören

bilimsel bazda istatistikî olarak temsil edecek sayıda alınmasını sağlar.

Maksimum kalıntı limitlerinin aşılması

MADDE 20 – (1) İzin verilen maddelerin veya ürünlerin kalıntılarının maksimum kalıntı limitlerini aştığına dair delil olması durumunda, yetkili makam, bu limitlerin niçin aşıldığını belirlemek için menşee veya ayrılışın yapıldığı çiftlikte bir araştırma yürütür. Bu araştırmanın sonuçları ile uyumlu olarak, yetkili makam belirli bir dönem için ilgili çiftlikten hayvanların ayrılmasını veya ilgili çiftlik veya tesisten ürünlerin ayrılmasını yasaklamayı da içeren halk sağlığını koruyucu bütün gerekli önlemleri alır.

(2) Maksimum kalıntı limitlerinin tekrarlanan ihlalleri durumunda, çiftçi tarafından hayvanların piyasaya arzı veya bir çiftçi veya bir işleme tesisi tarafından ürünlerin piyasaya arzında, söz konusu çiftlikte veya tesiste hayvanlar ve ürünler hakkındaki yoğunlaştırılmış kontroller yetkili makam tarafından en az altı aylık bir dönem yürütülür ve örneklerin analiz sonuçları karara bağlanıncaya kadar ürünlere ve karkaslara el konulur. Maksimum kalıntı limitlerinin aşıldığını gösteren herhangi bir sonuçta, ilgili karkasların veya ürünlerin insan tüketimine uygun olmadığı beyan edilir.

Masrafların karşılanması

MADDE 21 – (1) 18 inci maddede belirtilen araştırma ve kontrollerin masrafları, hayvanların sahibi veya onlardan sorumlu olan kişi tarafından karşılanır.

(2) Araştırmanın şüpheli doğruladığı durumda, 19 ve 20 nci maddelere göre yürütülen analizlerin masrafı, hayvanların sahibi veya onlardan sorumlu olan kişi tarafından karşılanır.

(3) Adli ve idarî cezaları saklı kalmak kaydıyla, pozitif sonuç vermiş olan hayvanların veya 24 üncü maddeye göre pozitif olarak kabul edilen hayvanların imha masrafı, herhangi bir tazminat veya bedel ödemeksizin hayvanların sahibi veya onlardan sorumlu olan kişi tarafından karşılanır.

İhracat yapılan ülkeleri bilgilendirme

MADDE 22 – (1) İhracat yapılan bir ülke, Türkiye’de bu Yönetmeliğin öngördüğü kontrollerin yürütülmediğini veya durdurulduğunu, Türkiye’nin yetkili makamına bildirirse, 18 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine uygun olarak yürütülen bir araştırmayı takiben yetkili makam gerekli tüm önlemleri alır ve ticaret yapılan ülkenin yetkili makamına bunların nedenlerini mümkün olan en kısa sürede bildirir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İhlal Halinde Alınacak Tedbirler

Kullanımına izin verilmeyen maddelerin tespiti

MADDE 23 – (1) Kullanımına izin verilmeyen madde ve ürünler veya Ek-1’de yer alan Grup A ve Grup B’de listelenen ürünlerin yetkisiz kişilerin uhdesinde olduğu tespit edildiğinde suçlulara yüklenen cezalar saklı kalmak şartı ile kullanımına izin verilmeyen madde veya ürünler yetkili makam tarafından uygun tedbirler alınıncaya kadar resmî kontrol altında bulundurulur.

İzin verilmeyen uygulamanın tespiti

MADDE 24 – (1) İzin verilmeyen uygulamanın tespiti durumunda yetkili makamca aşağıdaki işlemler yapılır:

a) 19 uncu maddede belirtildiği gibi hayvanların resmî muhafaza altında bulunduğu sürede söz konusu çiftlikteki hayvanlar yetkili makamın izni dışında menşee çiftlikten ayrılamaz veya hayvanlar el değiştiremez. Yetkili makam, tespit edilen madde ve maddelerin yapısına göre önleyici tedbirleri alır.

b) 19 uncu maddeye uygun olarak yapılan örneklemeden sonra, izin verilmeyen uygulama tespit edilirse,

pozitif bulunan hayvanlar bulunduğu yerde veya önceden belirlenmiş mezbahada kesilmek üzere beraberinde veteriner sertifikası ile kesime gönderilir. Kesilen hayvanlar yüksek risk işleme tesisine gönderilir. Bu işlemlere ilave olarak kontrollerin yürütüldüğü ve şüphe edilen çiftliklerde bulunan hayvan gruplarının tamamından ücreti çiftlik sahibi tarafından karşılanmak üzere numune alınır.

c) 19 uncu maddeye uygun olarak temsili örnekleme ile alınan numunelerin yarısı veya daha fazlası eğer pozitif ise, çiftçi, şüphe edilen çiftlikteki bütün hayvanların kontrol edilmesi veya bu hayvanların kesimi arasında bir seçim yapmak zorunda bırakılır.

ç) En az oniki ay veya daha fazla bir süre ile aynı mal sahibine ait olan çiftlikler söz konusu kalıntılar için daha sıkı kontrollere tabi tutulur. İşletmenin organize bir oto-kontrol sistemini yerleştirmesi durumunda bu süre azaltılır.

d) Tespit edilen ihlalin durumuna göre, 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilenlere ilaveten çiftlik veya tesise tedarik sağlayan işletmeler söz konusu maddenin menşeiini tespit için, kontrole tabi tutulur. Aynı uygulama, menşe ve ayrılış çiftlikleri ile bu çiftlikle aynı hayvan ve hayvan yemi tedarik zincirindeki tüm tesis ve çiftliklere uygulanır.

Mezbahalarda yapılacak kontroller ve alınacak önlemler

MADDE 25 – (1) Eğer veteriner hekim ilgili hayvanların izin verilmeyen bir uygulamaya tabi tutulduğundan veya bu hayvanlara kullanımına izin verilmeyen madde veya ürün verildiğinden şüphe ederse veya buna dair deliller bulursa;

a) Bu tür hayvanların mezbahaya getirilen diğer hayvan gruplarından ayrı olarak kesilmesi için düzenlemeler yapılır.

b) Karkaslara ve sakatata el konulur ve söz konusu maddeleri tespit etmek için gerekli bütün örnekleme işlemleri yürütülür.

c) Eğer pozitif sonuç elde edilir ise, hiçbir muafiyet veya tazminata konu olmaksızın et ve sakatat yüksek risk işleme tesisine gönderilir. Bu durumda, 22, 23 ve 24 üncü maddeler uygulanır.

(2) Eğer ilgili hayvanların izin verilen bir uygulamaya tabi tutulduğuna fakat, ilaç kalıntı arınma süresine uyulmadığına dair şüphe veya delil var ise, kalıntı miktarının izin verilen seviyeyi aşmadığından emin oluncaya kadar hayvanın kesimi ertelenmelidir. Bu süre hiçbir durumda söz konusu maddeler için Bakanlıkça belirlenen ilaç kalıntı arınma süresi periyodundan daha az olamaz. Bununla birlikte, acil bir durumda veya hayvanların sağlık durumunun gerektirmesi halinde veya mezbahanın altyapı veya ekipman durumu kesimin ertelenmesine uygun değilse, hayvanlar bu sürenin sona ermesinden önce kesilebilir. Mezbahanın resmî veteriner hekimi tarafından yürütülen resmî kontroller sonuçlanıncaya kadar, et ve sakatata el konulur. Sadece izin verilen limiti geçmeyen miktarda kalıntı içeren et ve sakatat insan tüketimine sunulur.

(3) Mevzuatta izin verilen limitleri aşan miktarda kalıntı ihtiva eden karkas ve ürünlerin, insan tüketimine uygun olmadığı beyan edilir.

İşletmelerin ruhsat ve onaylarının askıya alınması veya iptali

MADDE 26 – (1) Suçla ilgili cezalar saklı kalmak kaydıyla, işletmenin; kullanımına izin verilmeyen madde veya ürünleri kullandığının, bulundurduğunun veya ürettiğinin tespit edilmesi durumunda, tesis ile ilgili her türlü ruhsat veya resmî onay, tesisin daha sıkı kontrollere tabi tutulacağı bir dönem süresince askıya alınır.

(2) Mevzuata aykırı davranışın tekrarı halinde, bu tür ruhsatlar veya onaylar iptal edilir.

ALTINCI BÖLÜM

İthalat

İthalat için bilgilendirme

MADDE 27 – (1) Bakanlık, ithalatçıları bu Yönetmeliğin kapsadığı hayvan ve hayvansal ürünler için hangi ülkelerden ithalat yapabilecekleri konusunda bilgilendirir.

(2) Bakanlık, ithal edilen hayvan ve hayvansal ürünlerde yürütülen kalıntı kontrol sonuçlarını her yıl rapor haline getirir.

Sınır kontrolleri

MADDE 28 – (1) Sınırdaki yapılan kontroller, ithal edilen aynı sürüdeki hayvanlarda kullanımına izin verilmeyen madde veya ürünlerin kullanımı veya aynı tesisten gelen ürünlerin bir kısmı veya tamamında bu madde ve ürünlerin varlığını ortaya çıkarırsa Bakanlık bu hayvan veya ürünler ile ilgili olarak aşağıdaki önlemleri alır:

a) Söz konusu mal partisi ve kullanılan ürün konusunda menşe ülke yetkili makamı ve diğer sınır kontrol noktaları bilgilendirilir.

b) Bakanlıkça, aynı orijinden gelen tüm hayvan sürüleri ve ürünlerde daha sıkı kontrol yapılır. Aynı kaynaktan gelen daha sonraki 10 parti sınır kontrol noktalarında tutularak denetim masraflarına karşılık olarak bir depozito alınmak suretiyle temsili numuneler alınarak kalıntı kontrolü yapılır.

(2) İthal edilen hayvansal ürünlerin, sınır kontrol noktasındaki kontrolleri maksimum kalıntı limitlerinin aşıldığını ortaya çıkarır ise, birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen kontroller yapılır.

(3) Bakanlık kontrol sonuçları hakkında ilgili ülkenin yetkili makamına bilgi verir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 29 – (1) Suçla ilgili olarak ilgili Kanunlarında öngörülen para cezaları veya meslekî kuruluşlarca verilen cezalar saklı kalmak kaydıyla yasaklanan madde ve ürünlerin muamelesi ve nakledilmesinden veya izin verilen madde veya ürünlerin mevcut yasalarda belirtilen amaçların dışında başka amaç için uygulanmasından sorumlu kişilere karşı uygun idarî önlemler alınır.

(2) Bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılan kontrol ve araştırmalar ve ulusal kalıntı izleme planının uygulanması için gerekli örnekleme ve denetim esnasında mezbaha personeli ve mezbaha sorumlusu veya özel işletme durumunda mezbaha sahibi veya sahipleri, hayvanların sahipleri veya onlara bakmakla yükümlü kişiler tarafından herhangi bir engelleme ve yetkili makam ile işbirliğinde bir uyumsuzluk olması durumunda, yetkili makam tarafından uygun adli ve idarî işlem yapılır.

(3) Diğer ihlal durumlarında 5996 sayılı Kanununun 40, 41 ve 42 nci maddelerine göre idari yaptırım uygulanır.

Yüksek risk işleme tesisi

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmeliğin; 24 üncü maddesinin (b) bendine göre kesilen hayvanlar ile 25 inci maddesinin (a) bendine göre yapılacak inceleme neticesinde pozitif sonuç tespit edilen et ve sakatatın gönderileceği yüksek risk işleme tesislerine ilişkin kurallar ayrıca belirlenir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 31 – (1) 19/1/2005 tarihli ve 25705 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının İzlenmesi İçin Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 32 – (1) Bu Yönetmelik, 13/12/2011 tarihinden geçerli olmak üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.